

*Основні форми власності, їх
суть і структура.*

Підготувала студентка групи
Ф-22
Завадська Вікторія

Форма власності-це

- Форма власності — це стійка система економічних відносин і господарських зв'язків, що зумовлює відповідний спосіб та механізм поєднання працівника і засобів виробництва.
- В сучасних умовах економічною наукою використовується два підходи щодо їх класифікації: вертикально-історичний та горизонтально-структурний.

Первісні форми власності

- Первісні форми власності мали своєю передумовою природний фактор — землю з її плодами, оскільки впродовж тисячоліть, що передували буржуазному суспільству, панівне становище в економіці посідало сільське господарство. Тому визначальна роль тут належала земельній власності. Історично першим суб'єктом власності на землю була община. Окремий індивід міг лише користуватися землею, але не міг бути приватним власником. Первісні форми земельної власності безпосередньо включали також власність на знаряддя обробітку землі і на продукти. Перетворення землі в об'єкт власності здійснювалось у результаті освоєння вільних масивів або насильницького загарбання їх у інших общин. Усю багатогранність первісних відносин власності можна звести до трьох основних форм: азіатська (східна), антична (греко-римська) і германо-слов'янська форми земельної власності.

Рабовласницька власність

- У середні віки пануючою стала феодальна земельна власність, за якої земля не належала виключно окремій особі. Взаємні відносини як усередині класу феодалів (сеньорів і васалів), так і між земельними власниками і безпосередніми виробниками базувались на особистому володарюванні і підкоренні. Як за рабства, так і за феодалізму сільське господарство поєднувалось і доповнювалось промислами в межах рабовласницького чи феодального маєтку, що й формувало тип замкнутого натурального господарства, де обмін товарами був відсутнім.

Капіталістична власність

- За економічним змістом капіталістична власність принципово відрізняється від попередніх систем: по-перше, для неї характерне повне відчуження безпосередніх виробників від матеріальних умов праці; по-друге, безпосередній виробник в умовах капіталістичної власності є юридично незалежною особою; по-третє, реалізація буржуазної системи власності базується на капіталістичному присвоєнні, опосередкованому купівлею-продажем робочої сили; по-четверте, економічною формою капіталістичного привласнення може виступати додатковий продукт (економічна рента), створений працею найманих робітників; по-п'яте, чільне місце в системі капіталістичної власності посіла власність на промислові товари і послуги шляхом остаточного усунення феодалських відносин і значної частини власності дрібних ремісників.

Роль форм власностей у сьогоденні

- За сучасних умов розвитку продуктивних сил нові організаційні форми капіталістичного виробництва істотно трансформують економічні відносини, а разом з ними і систему власності. Поступово буржуазна економіка трансформується в систему змішаної економіки, де відбувається заперечення буржуазної власності і розвиваються перехідні форми власності нового способу виробництва.

Тут важливо підкреслити особливості трансформації відносин власності з точки зору їх економічного змісту і юридичної форми. Оскільки економічною основою нових відносин власності виступають нові організаційні форми безпосереднього виробництва, то економічний зміст власності трансформується адекватно організаційним формам виробництва, тобто еволюційно, за винятком епох науково-технічних революцій.

В еволюційному поступі відпрацьовуються кращі варіанти управління новими відносинами протягом багатьох років і десятиріч. Практика господарського життя робить відбір прогресивних форм, методів і юридично закріплює їх економічним законодавством. Звичайно, еволюція може мати і тупикові відгалуження, які служать людству негативним прикладом. Проте з історичної точки зору еволюція є всезагальним законом розвитку природи і суспільства.

Сучасні умови ринкової економічної системи

- У сучасних умовах економічною основою ринкової економіки є як приватна власність, так і економічна самостійність і юридична свобода товаровиробників, і цими останніми можуть бути як фізичні, так і юридичні особи. А юридичні особи — це вже певні трудові колективи, асоційовані виробники, які можуть господарювати на колективних формах власності.
Якщо ж метою приватизації є створення класу нових приватних власників, то цього швидко можна досягти через продаж існуючих державних підприємств тим, хто має гроші. Але цей шлях досить тернистий і соціально небезпечний, бо фактично позбавляє безпосередніх трудівників права володіння створеним виробничим потенціалом, що може призвести до гострих соціальних конфліктів, якщо держава при цьому не в змозі буде твердо управляти цими процесами в інтересах всього народу.

Дякую за Увагу